

POSTANOWIENIE

29 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 29 lutego 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko Wyższej Szkole spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

z udziałem interwenientów ubocznych po stronie pozwanej Wyższej Szkoły w G.

likwidacji oraz M. K. i W. K.

o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników,

na skutek skarg kasacyjnych: Wyższej Szkoły w G. w likwidacji, kuratora

procesowego Wyższej Szkoły sp. z o. o. W., pełnomocnika Wyższej Szkoły Sp. z

o. o. W. i W. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 24 września 2021 r., I AGa 1/21,

I. odrzuca skargę kasacyjną Wyższej Szkoły w G. w likwidacji;

II. odrzuca skargę kasacyjną kuratora procesowego Wyższej Szkoły Sp. z o.o. w W.;

III. odmawia przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych pełnomocnika Wyższej Szkoły Sp. z o.o. w G. i interwenienta ubocznego po stronie pozwanej W. K.;

IV. zasądza od Wyższej Szkoły w G. w likwidacji, Wyższej Szkoły Sp. z o.o. w W. i W. K. na rzecz J. K. kwoty po 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;

V. oddala wniosek radcy prawnego P. G. o przyznanie wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 września 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanej i apelację interwenienta ubocznego od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku stwierdzającego nieważność uchwały w sprawie odwołania członka zarządu spółki.

Sąd Apelacyjny przedstawił Sądowi Najwyższemu do rozpoznania skargi kasacyjne:

- pozwanej Spółki sporządzoną przez kuratora procesowego;
- pozwanej Spółki sporządzoną przez pełnomocnika;
- interwenientów ubocznych – Wyższej Szkoły w G. w likwidacji i W. K..

Skarga kasacyjna interwenientki ubocznej M. K. została prawomocnie odrzucona przez sąd drugiej instancji.

Powódka wniosła odpowiedź na skargi kasacyjne domagając się ich odrzucenia, ewentualnie odmowy przyjęcia do rozpoznania i zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez kuratora procesowego pozwanej podlegała odrzuceniu. Niezależnie od oceny kwestii legitymacji procesowej kuratora do wniesienia skargi w imieniu Spółki (w świetle dołączonej do skargi kasacyjnej pełnomocnika Spółki uchwały o powołaniu go do pełnienia tej funkcji), należy zauważyć, że obarczona jest ona brakami formalnymi, które nie zostały prawidłowo usunięte. Sąd Apelacyjny zarządzeniem z 7 marca 2022 r. zobowiązał kuratora procesowego pozwanej do usunięcia braków formalnych skargi, m.in. poprzez wskazanie adresów stron postępowania, w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi. Zarządzenie to zostało doręczone kuratorowi procesowemu za pomocą portalu informacyjnego 25 marca 2022 r. Braki formalne skargi kasacyjnej nie zostały przez kuratora procesowego usunięte.

W związku z tym skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Odrzuceniu podlegała także skarga kasacyjna wniesiona przez interwenienta ubocznego –Wyższą Szkołę w G. w likwidacji, która nie złożyła w sprawie wniosku o uzasadnienie orzeczenia sądu drugiej instancji. W konsekwencji Sąd Apelacyjny nie doręczył temu interwenientowi ubocznemu odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem i nie rozpoczął się dla niego bieg terminu wskazanego w art. 398⁵ § 1 k.p.c. Fakt, że w sprawie wnioszek o uzasadnienie orzeczenia skutecznie złożył W. K. – interwenient uboczny, pozostaje bez znaczenia dla uprawnień procesowych pozostałych interwenientów ubocznych, ponieważ w sytuacji gdy czynność procesowa może być podjęta tylko w granicach ustawowego terminu biegną one dla każdego interwenienta ubocznego indywidualnie, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, analogicznie jak dla stron sporu.

Z tego względu skarga kasacyjna Wyższej Szkoły w G. w likwidacji podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

W skardze interwenienta ubocznego W. K. i pozwanej Spółki zaskarżono orzeczenie sądu drugiej instancji w całości, wniesiono o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa. Skarżący domagali się przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Nieważności postępowania upatrywali w niewłaściwej ich zdaniem reprezentacji pozwanej Spółki w toku sprawy przez kuratora procesowego, a nie ustanowionego mocą uchwały zgromadzenia wspólników pozwanej pełnomocnika. O oczywistej zasadności skargi świadczy natomiast zdaniem skarżących fakt, że sąd stwierdził nieważność uchwały podjętej 23 czerwca 2017 r., zamiast ustalić jej nieistnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do najdalej idącego zarzutu, tj. nieważności postępowania z uwagi na nieprawidłową reprezentację pozwanej w toku sprawy, skutkującą zdaniem skarżących pozbawieniem jej możliwości obrony swoich praw, należy wyjaśnić, że wbrew ich twierdzeniom nie ziściła się ona w przedmiotowym postępowaniu. Sąd Okręgowy, a następnie Sąd Apelacyjny, postanawiając o ustanowieniu kuratora w trybie art. 253 § 2 k.s.h. miał na uwadze, że prawomocnym postanowieniem o udzieleniu zabezpieczenia z 27 lutego 2018 r.

(k. 977 i nast.) zakazano pozwanej podejmowania czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących sprawowania funkcji założyciela uczelni niepublicznej Wyższej Szkoły w G. W tej sytuacji uchwała podjęta 4 maja 2018 r. o ustanowieniu pełnomocnika pozwanej spółki na zgromadzeniu wspólników, zwołanym wbrew zakazowi wynikającemu z udzielonego zabezpieczenia była bezskuteczna. Zatem reprezentacja pozwanej spółki w toku procesu (do czasu wydania wyroku przez sąd drugiej instancji) przez ustanowionego przez sąd kuratora była prawidłowa. Nie sposób zatem, w świetle okoliczności sprawy, wywodzić wniosku o nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 i 5 k.p.c.

Nietrafny jest także wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście zasadnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłanka ta jest spełniona, jeśli zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych praw możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17).

Skarżący nie zdolali wykazać, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. występuje w sprawie. Argumentacja przedstawiona przez skarżących prowadzi do wniosku, że w istocie polemizują oni z ustaleniami faktycznymi i oceną sprawy dokonaną przez sąd drugiej instancji, który wbrew twierdzeniom skargi nie naruszył swoim orzeczeniem w sposób oczywisty przepisów prawa. W świetle aktualnych dyspozycji ustawowych i stanowiska stron postępowania w sprawie, sąd był uprawniony do stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały. Fakt natomiast, że skarżący odmiennie oceniają tę kwestię nie świadczy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3, art. 99 k.p.c. w związku z § 8 ust. 1 pkt 22, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Wniosek kuratora procesowego pozwanej o przyznanie wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji oddalono. Powierzenie funkcji kuratora procesowego radcy prawnemu, skutkuje koniecznością stosowania do należnego mu wynagrodzenia przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wniesienie niedopuszczalnego, oczywiście niezasadnego czy obciążanego brakami formalnymi, które nie zostały prawidłowo uzupełnione środka zaskarżenia koliduje z zasadami profesjonalizmu i nie stanowi udzielenia pomocy prawnej w rozumieniu powyższego rozporządzenia (zob. np. postanowienie SN z 14 grudnia 2018 r., I CZ 111/18). Mając na uwadze, że kurator nie usunął prawidłowo braków formalnych skargi kasacyjnej, nie można przyjąć, że udzielił on pozwanej pomoc prawną, z powodów wskazanych powyżej, dlatego też odmówiono przyznania mu wynagrodzenia.

[SOP]

[ms]